

Zelfafnameset en uitstrijkje zijn gelijkwaardig

De Gezondheidsraad adviseert om alle vrouwen die worden uitgenodigd voor het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker direct een zelfafnameset toe te sturen als gelijkwaardig alternatief naast het uitstrijkje door de huisarts. Door zo de drempel voor deelname aan het bevolkingsonderzoek te verlagen kunnen meer gevallen van baarmoederhalskanker voortijdig opgespoord worden. Dat schrijft de raad in een advies over de mogelijkheden om het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker te verbeteren.

Sinds 2017 worden vrouwen in de uitnodiging voor het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker gewezen op de mogelijkheid om een zelfafnameset aan te vragen als ze een uitstrijkje door de huisarts vervelend vinden en daarom niet mee willen doen. Met die zelfafnameset kunnen ze thuis zelf materiaal uit de vagina afnemen. Net als het uitstrijkje dat de huisarts afneemt, wordt het zelfafgenomen materiaal in het laboratorium getest op typen van het humaan papillomavirus (HPV) die een hoog risico geven op het ontstaan van baarmoederhalskanker.

De Gezondheidsraad adviseert om de zelfafnameset in de uitnodiging nadrukkelijker aan te bieden als een gelijkwaardig alternatief naast het uitstrijkje, en niet alleen als een alternatief voor vrouwen die het uitstrijkje vervelend vinden. De raad adviseert om die zelfafnameset direct mee te sturen met de uitnodiging. Naar verwachting zal de keuze tussen twee gelijkwaardige opties en het gemak van het niet apart hoeven aanvragen van de zelfafnameset, de drempel om deel te nemen aan het bevolkingsonderzoek aanzienlijk verlagen. Daardoor kunnen meer gevallen van baarmoederhalskanker voortijdig worden opgespoord.

Een andere verbetering die de Gezondheidsraad adviseert is om specifiekere criteria te hanteren voor verwijzingen naar de gynaecoloog. Nu wordt bij vrij veel vrouwen die zijn doorverwezen geen baarmoederhalskanker of voorstadium daarvan gevonden. Deze vrouwen hebben dus onnodig stress ervaren en onderzoek ondergaan. De raad schetst een scenario waarbij het aantal doorverwijzingen dat achteraf niet nodig blijkt aanzienlijk omlaag kan.

Ook adviseert de raad om na te gaan of computerondersteund screenen, waarbij de computer een voorselectie maakt van mogelijk afwijkende cellen die daarna handmatig worden beoordeeld, een volwaardig alternatief is voor volledig handmatige screening. Als dat het geval blijkt, kan de inzet van deze minder arbeidsintensieve methode bijdragen aan verdere verbetering van het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker.

De publicatie Verbetermogelijkheden bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker (nr. 40) is te downloaden van www.gezondheidsraad.nl. Voor vragen kunt u contact opnemen met Hedwig Negers, tel. 06 213 39 319, e-mail: pers@gr.nl.